

DE MIEDBRINGER

STICHTING ONS SCHELLINGERLAND

DE MIEDBRINGER

Contact- en mededelingenblad nummer 23-04-216 van de
STICHTING ONS SCHELLINGERLAND

Voorzitter Jan Willem Spanjer, Herenweg 115, 2105 MG Heemstede
Tel. 06-54964969, E-mail: spanjer@spanjeradvocaat.nl

2

Secretaris Jaap Smit, Lies 73, 8895 KS Lies
Tel. 0562-448336. E-mail: sjoekedam@planet.nl

Penningmeester Janna Lettinga-Mier, Burg. Mentzstraat 30
8881 AL West-Terschelling
Tel. 0562-442775. Email: janna.lettinga@hetnet.nl

Redactie Gerard Muiser, Westerdam 6,
8891 GM Midsland,
E-mail: gmuiser@telfort.nl

Donateurs- Zie Penningmeester
Administratie

Stichting Ons Schellingerland is een ANBI geregistreerde stichting.

Rabobank: NL 50 RABO 03.25.57.99.46

t.n.v. Stichting Ons Schellingerland,

Burg. Mentzstraat 30 8881 AL West-Terschelling.

www.sos-terschelling.nl

In dit nummer:

ISSN 1380-9431

Van de redactie	3
Van de voorzitter	4
Kwartaaljournaal	6
Notulen van de Algemene vergadering	10
Bespiegeling over het veranderende toerisme	18
Seinpaal op het Seinpaalduin	20
Oproep vrijwilligerswerk Strieper Kerkhof	23

luchtfoto: Gerrit Bart Volgers: Formerumerwiel met zicht op Hoorn

Van de redactie

De herfst heeft plaats gemaakt voor de winter, tijd voor de laatste Miedbringer van 2023. In deze Miedbringer zoals gebruikelijk een voorwoord van voorzitter Spanjer. Verder bijdragen van secretaris Smit, zoals het kwartaaljournaal, met allerlei Terschellinger zaken die het bestuur volgde in de maanden juli tot december 2023, en een uitgebreid verslag van de laatste algemene donateursvergadering in september j.l.. Verder een artikel, ook van Jaap Smit, over de seinpaal op Seinpaalduin. De seinpaal wordt op initiatief van SOS gerestaureerd dezer maanden en zal - als alles volgens plan verloopt - in het voorjaar klaar zijn.

Verder sprak ondergetekende een eilandbezoeker. Niet zo maar een toerist, nee, een wereldreiziger. Mariska Woertman van Texel voer met haar gezin op haar schip Zouterik vier jaren over de wereld en bezocht onder meer vele eilanden.

Ze schreef daar een boek over. En ook over Terschelling schreef ze een beschouwing naar aanleiding van een bezoek (met haar schip) aan ons eiland. Met haar toestemming publiceert De Miedbringer deze overdenking.

Verder een oproep aan de donateurs om zich als vrijwilliger aan te melden voor snoeiwerk bij en op het Strieper kerkhof.

Onze website sos-terschelling.nl bestaat nog steeds, maar de verversing lukt helaas niet regelmatig. Het is vrijwilligerswerk, dat ondergetekende in zijn eentje moet doen. Wegens ziekte deze zomer stond de verversing zo goed als stil. Dan blijkt de kwetsbaarheid als iemand iets in zijn eentje moet doen. Hulp is dan ook zeer welkom, maar wie oh wie??? Aanmelden kan bij een bestuurslid (zie colofon).

Toch is het raadzaam om af en toe deze site te raadplegen, omdat er toch van tijd tot tijd nieuwe items op staan, de meest actuele zaken, die niet meer in de Miedbringer konden worden opgenomen, en natuurlijk de nieuwste Miedbringer digitaal.

Ik wens u veel leesplezier toe, fijne feestdagen, een goede jaarwisseling en een goed begin van 2024. De volgende Miedbringer kunt u in het voorjaar van 2024 verwachten.

*Gerard Muiser, bestuurslid van SOS
en eindredacteur van het contact- en mededelingenblad De Miedbringer*

Van de voorzitter

4

Wellicht hebben onze donateurs al kennis hebben genomen van het succes van S.O.S. bij de rechtbank Noord-Nederland, waarbij onze beroepen tegen de vergunningverlening voor het Eilan Festival (en dat van de zgn. Groep van 12/Buren van Hee) gegrond zijn verklaard. In de Leeuwarder Courant en De Terschellinger is daar al uitgebreid verslag van gedaan.

Met name het beroep met betrekking tot de ontheffing Stiltegebied is interessant, omdat dit oordeel naar mijn mening moeilijk te repareren is, anders dan minder herrie maken, maar dat maakt het festival weer minder interessant voor de bezoekers, lijkt mij. We wachten verdere stappen af, maar ik zou als organisator maar het bijltje erbij neergooien.

Ik ben voorts benieuwd of er nu eindelijk eens een evenementenbeleid op papier wordt gezet. Het ontbreken daarvan heeft geleid tot dure procedures, waardoor o.a. de toeristenbelasting omhoog moet gaan. Het heeft ook geleid tot een bestuurlijke crisis binnen de gemeente, dat door mediation hopelijk snel wordt opgelost. De verwachting is dat er meer over deze crisis binnenkort bekend wordt gemaakt en dat het bestuur zich weer volledig kan richten op het behoud van het Terschellinger eigene.

Wij gaan naar het nieuwe jaar, met allemaal onzekerheden. Hoe gaat het nieuwe kabinet eruit zien, welke consequenties heeft dat voor Terschelling, de boeren, het toerisme? Wat we wel weten is dat er per 1 januari a.s. een nieuwe Omgevingswet van kracht wordt. Diverse deskundigen waarschuwen al voor een ramp en hopelijk is het gemeentelijk apparaat voorbereid voor zijn nieuwe taak.

Onze secretaris zal weer verslag doen van de afgelopen maanden, waarbij heuglijk is te vermelden dat we opdracht hebben gegeven tot renovatie van de Seinpaal, waardoor een belangrijk baken toekomstbestendig zal worden gemaakt.

Rest mij u allen feestelijke en gelukkige dagen in goede gezondheid toe te wensen.

Jan Willem Spanjer, voorzitter SOS

Kwartaaljournaal juli tot december 2023

6

Het zal u niet ontgaan zijn dat er gedurende de herfst heel veel regen is gevallen. Vooral de maand oktober is erg nat verlopen, evenals de eerste weken van november. In de polder konden we sinds jaren zo her en der weer eens ondergelopen stukken land zien, omdat de spuisluizen al dat water niet allemaal zo snel konden verwerken. Ook het duingebied was erg nat en in de cranberryvalleien dreven de bessen in het water. Die hoefden dus niet meer geplukt te worden, want je kon ze zo opscheppen. Op Terschelling is daar een woord voor: “zuilen”. Nadeel is dan wel dat de bessen direct na thuiskomst verwerkt moeten worden.

Maar ik ga weer beginnen met datgene waar dit stukje voor bedoeld is, een overzicht van de activiteiten van het SOS-bestuur.

De gemeenteraad gaat vanaf de derde week van juli en de gehele maand augustus op reces. Maar toch willen de oppositiepartijen dat er een extra raadsvergadering wordt belegd met als onderwerp de voorgenomen renovatie van het havenfront. Er zouden problemen zijn in de z.g. “project board”. De verantwoordelijke wethouder wordt stevig aan de tand gevoeld en er wordt een motie van wantrouwen tegen haar ingediend. Deze motie wordt echter met de kleinst mogelijke meerderheid verworpen van 6 tegen 5! En er zal een nieuwe projectadviseur worden aangesteld.

Op 20 september vindt weer raadscommissie vergadering plaats. De sloop en nieuwbouw van een huis aan de Duinweg 3 nabij het Duinmeertje van Hee wordt besproken. Het nieuwe huis zal in Terschellinger stijl worden opgetrokken. Vervolgens komen de standplaatsen van de beide viskramen op het Veerhaventerrein ter sprake. Ze moeten vanaf 1 december gesloten zijn, maar beiden willen het gehele jaar open zijn.

De Raad bespreekt de leegstandsverordening. Deze behoeft aanpassing, opdat de Gemeente vervolgens juridisch sterker kan staan. De indexatie en inflatiecorrectie van de toeristenbelasting wordt besproken. De Gemeente hanteert een bijzonder systeem van indexering. De correctie zou 5,2 % moeten zijn i.p.v. de voorgestelde 9,58 %.

Op 27 september zijn we in het gemeentehuis bij “Et er oer Ha”. De eigenaar van Pension Boszicht te Hoorn wil dit gebouw slopen en wil er een nieuw gebouw in boerderijvorm voor in de plaats zetten. Er zouden dan vier woningen in komen, bedoeld voor permanente bewoning. In Baaiduinen kan een te koop staand huis met een diepe tuin gesloopt worden, waardoor ruimte vrijkomt voor twee rijen van drie woningen. En aan de Noordlandweg te Midsland Noord is een perceel weiland waarop twee dubbele woningen gebouwd zouden kunnen worden.

Op 4 oktober vindt een raadsvergadering plaats. Als eerste wordt ingesproken door een groep inwoners uit het dorp Oosterend, gericht tegen de aanleg van een voerplaats midden in het dorp ter grootte van 600 m .

We konden vernemen dat de Gemeente voornemens is vier grote bouwprojecten te realiseren op:

1. Bermuda Driehoek Nr.III.
2. Zuidermiede +. Hier staan al 24 woningen gepland, maar het project zou uitgebreid kunnen worden tot ca. 60 woningen.
3. Als de plannen met de Tonnenloods gerealiseerd zijn, verhuist het CNL daar naar toe. Op de vrijgekomen plek kan dan ook woningbouw plaats vinden.
4. Dorpshuis “De Stoek” zal worden verplaatst en op de vrijgekomen plek kan eveneens woningbouw plaats vinden.

De Raad keurt woningbouw nabij het Duinmeertje van Hee goed. (Duinmeertje Hee-3).

Vervolgens komen de beide viskramen op het veerhaventerrein ter sprake. De eigenaren willen het gehele jaar geopend zijn. De hoogte van de beide viskramen zou verhoogd moeten worden naar 5,50 mtr. En de eigenaren vragen een terras van 100 m , dat voorzien wordt van een overkapping. Er zitten erg veel onzekerheden in dit voorstel, zodat wordt beslist om het hele voorstel opnieuw in procedure te brengen.

Er zijn plannen om twee gasvelden te gaan ontwikkelen ten noorden van ons eiland en zuid van de oost gaande scheepvaartroute. We zijn daarom op 11 oktober uitgenodigd, teneinde in Hotel Schylge met de directie van “Kistos” hierover van gedachten te wisselen. Het proefboren naar gas op 9 km benoorden Terschelling zal door de plaatsing van een groot boorplatform ongetwijfeld tijdelijk horizonvervuiling opleveren. Tijdens de winning staat er een veel kleiner platform en is er vanaf Terschelling nauwelijks iets te zien.

Op 13 oktober doet de bestuursrechter uitspraak inzake de procedure rond het organiseren van het z.g. “Eilân” Festival nabij het Duinmeertje van Hee. De rechter beslist dat het festival geen doorgang kan vinden vanwege het te verwachten hoge geluidsniveau. Ook zou de stikstofuitstoot te hoog worden. Hoger beroep is echter nog mogelijk.

Op 18 oktober zijn we aanwezig bij een informatieavond in de Kraak te West. Van het Wetterskip konden we vernemen dat men in de toekomst langere perioden van regen én van droogte kunnen verwachten. Wateropslag voor droge periodes acht men noodzakelijk.

Vervolgens laat Rijkswaterstaat zien dat er veel kustafslag plaatsvindt aan de noordoostzijde van ons eiland (strand Boschplaat) en de Noordsvaarder. De vraag is of hier iets aan gedaan moet worden, zoals b.v. zandsuppletie. Daar de veiligheid van de bevolking niet direct in gevaar is, kan suppleren best nog wel even wachten, zo luidt de mening.

Als laatste vertelt Staatsbosbeheer over de verhoging van het waterpeil in de grijze duinen. Dit gebeurt o.a. door afvoersloten ondieper te maken. Er zijn ook kerven gemaakt in de duinen van de zeereep om verstuiwing van het zand op gang te krijgen. Ook in het duingebied bij o.a. Oosterend zijn stukken duin afgeplagd om verstuiwing te bevorderen. Verstuiwen van zand levert meer dynamiek in de natuur op en komt de natuur in totaliteit ten goede.

Op 19 oktober zijn we bij een zitting van de Commissie van Advies en Bezwaar. Tijdens de zomermaanden wilde men twee grootschalige feesten organiseren op het strand westelijk van Paal 8 en nabij Paal 7. Deze feesten vinden plaats in een z.g. “stilte”-gebied (Noordzee Kustzône) waar een ontheffing voor benodigd is. Daar deze ontheffing ontbreekt, is de gevolgde procedure niet correct.

Op 31 oktober vindt een raadscommissievergadering plaats. In de tuin van een vakantiewoning aan de Duinweg te Lies bevindt zich een kleine recreatiewoning met een vloeroppervlak van 18,5 m². De eigenaar wil dit gebouwtje slopen en er voor in de plaats komt dan een grotere recreatiewoning van 30 m² met een nokhoogte van 7 mtr. De beide viskramen op het veerhaventerrein komen weer ter sprake. De eigenaren willen meer zekerheid. Ook willen ze het gehele jaar geopend zijn. Het terras zou daarbij overkapt moeten worden met 100 m².

Op 1 januari 2024 wordt de nieuwe Omgevingswet van kracht. De bedoeling van de wet is om een snellere vergunningverlening te bewerkstelligen. De Raad behandelt daarom vooruitlopend op deze wet: Participatie, Bindend adviesrecht en de Erfgoedverordening. De nieuwe wet vraagt van de initiatiefnemer een goed en gedegen overleg met de burens.

Op 2 november wordt de begroting voor het jaar 2024 in een raadscommissievergadering behandeld. De begroting ziet er niet erg rooskleurig uit en sluit negatief met een bedrag van ca. 1½ euroton. De daarop volgende jaren zien er ook niet al te positief uit.

Volgend jaar gaat de prijs van het bootkaartje omhoog met 8,9%. De toeristenbelasting bedraagt dit jaar € 1,92 p.p.p.d. Voorgesteld wordt dit te verhogen naar € 2,10. Daar de Gemeente de komende jaren grote uitgaven op zich af ziet komen wordt zelfs een verhoging tot € 2,50 overwogen!

De Gemeente stelt ook voor om de onroerendzaakbelasting met 9,58% te verhogen. In de vergadering klinken al geluiden dat de Gemeente de toerist en de bevolking wil “uitmelken”! In een raadsvergadering volgt de beslissing.

Op 8 november vindt een raadsvergadering plaats. Als eerste spreekt een inwoner zijn ernstige zorgen uit omtrent de voorgenomen gasboring in de Noordzee benoorden ons eiland.

De invordering van de toeristenbelasting komt aan de orde. Een andere manier van inning is al jarenlang een wens van de Raad. Men vermoedt dat de huidige manier van innen niet geheel waterdicht is en er geld blijft ‘liggen’. De nieuwe manier van innen kan echter op zijn vroegst pas 01-01-2025 ingaan! Ook wordt voorgesteld het forfaitaire systeem af te schaffen en het bijhouden van een nachtregister komt ter sprake. Uiteindelijk wordt het nieuwe tarief van de toeristenbelasting vastgesteld op € 2,10 p.p.p.n.

De precario gaat volgend jaar omhoog met de inflatie correctie van 5,2%. Volgens komt de begroting voor het komende jaar aan de orde. Het meerjarenonderhoudsplan zal in een volgende vergadering apart behandeld worden. Diverse voorstellen worden gedaan zoals: verkoop van Dellewal en de oude Campus, invoeren van een parkeerbiljet, Havenfront gefaseerd uitvoeren, etc. De OZB-belasting zal volgend jaar stijgen met het inflatie cijfer van 5,2%.

Tijdens het vaststellen van de begroting staken de stemmen met vijf tegen vijf. Dit komt omdat een raadslid wegens ziekte afwezig is. De gemeentewet schrijft voor dat de begroting vervolgens opnieuw in een volgende vergadering behandeld moet worden.

De dag erna vindt op 9 november wederom een raadsvergadering plaats. De Raad is nu voltallig aanwezig en wederom staat de begroting voor het jaar 2024 op de agenda, met erbij de meerjarenplanning t/m 2027. De begroting wordt nu wél aangenomen met de stemverhouding zes tegen vijf.

Vervolgens komen de beide viskramen op het Havenplein weer aan de orde. Deze zaak ligt nog onder de rechter en er wordt gewacht op een uitspraak van de Raad van State. Daarom komt de Raad met een tussenoplossing. De kramen moeten voldoen aan alle ARBO-eisen, ze mogen het gehele jaar geopend zijn, de hoogte van de kramen mag maximaal 4 mtr. bedragen, en het totale terrasoppervlak bedraagt 100 m² welke niet overkapt mag worden.

En de Raad beslist dat de eigenaar van Duinweg Lies 57 zijn zomerwoning met een oppervlak van 50 m² en nokhoogte van 7 mtr. mag gaan bouwen.

Beste lezer, dit was het weer. Nog even en we zitten weer volop in de feestdagen. Het begint natuurlijk weer met de discussie: wel- of geen zwarte pieten tijdens Sinterklaas.. Of toch maar een roetveeg-Piet? Tijdens de Kerstdagen wordt gezongen over: Vrede op aarde. Maar de vrede is helaas nog ver te zoeken in Oekraïne en recentelijk in de Gazastrook.

Ik wens u fijne feestdagen en een zalig uiteinde van dit jaar toe.

Jaap Smit, secretaris

Notulen van de Algemene Donateursvergadering 2023

De vergadering werd gehouden in het “Ons Huis” te West-Terschelling op vrijdag 15 september 2023. Aanwezig zijn 20 donateurs en 11 bestuursleden.

1. Opening

Te 19.40 uur opent de voorzitter de vergadering door een hartelijk welkom uit te spreken. In het bijzonder verwelkomt hij diegenen die vanaf de vaste wal de moeite hebben genomen om deze vergadering bij te komen wonen. Hij bespreekt de agenda en zegt dat we na de tweede pauze Dhr. G. J. Smit bereid hebben gevonden iets te vertellen over de vroegere visserij op ons eiland.

2. Mededelingen/Ingekomen stukken

De secretaris leest de afmeldingen voor van degenen die deze vergadering niet konden bijwonen van: Mevr. C. Jongedijk; Mevr. M. Dambrink; Mevr. M. Bles en dhrn. H. Schurink; H. Pals; R. Yetzenga; P. Zumkehr en H. Hees.

Er is een brief ontvangen van Dhr. Van Blommestein die als onderwerp heeft het achterstallig onderhoud van het Strieper Kerkhof. De brief wordt in z'n geheel voorgelezen. Het onderhoud van het kerkhof geschiedde voorheen door Empatec in opdracht van de Gemeente. De briefschrijver acht een goed beheer noodzakelijk en wil niet meer afhankelijk zijn van andere instanties. Hij merkt op dat het Strieper Wiefke het kerkhof niet meer kan zien vanwege een bomensingel. Hij vraagt daarom vrijwilligers, resp. donateurs om zelf onderhoudswerk uit te gaan voeren. We vinden dit een goed idee. In de Miedbringer van december zal een oproep geplaatst worden en zullen we op een dag in het voorjaar aan de gang gaan om bomen, resp. rozebottel struiken te zagen, snoeien, resp. te kortwieken.

3. Notulen 60e Donateursvergadering

De notulen stonden afgedrukt in Miedbringer nr.22-12-215 zodat iedereen er kennis van heeft kunnen nemen. Betreffende de strandpalen wordt een vraag gesteld of ze daadwerkelijk gaan verdwijnen. Wij zouden graag zien dat de palen om de kilometer zullen blijven staan, waarvoor we ons best zullen doen. Er worden geen vragen meer gesteld zodat de notulen worden vast gesteld.

4. Jaarverslag 2022

Dit jaarverslag stond afgedrukt in Miedbringer nr. 23-04-216 en hoeft daarom niet voorgelezen te worden. Er worden geen opmerkingen over gesteld zodat het jaarverslag wordt vast gesteld.

5. Financieel Verslag 2022 en begroting 2024

Er wordt één vraag gesteld over de post: “Onbenoemde Projecten”, die een bedrag vermeldt van 2.400,-. We hebben aan Dhr. T. de Hek een subsidie verstrekt om herinneringen aan overledenen te West-Terschelling, onder de titel van “Liz mie del”, op film vast te leggen en aldus te memoreren. Dhr. Visser merkt op dat we zo langzamerhand wel een groot bedrag in kas hebben waar we maar erg

weinig mee doen. Hij vindt dat we m.b.t. het “Eilân festival” bij het Duinmeertje van Hee b.v. weinig geld hebben uitgegeven aan b.v. het produceren van rapporten en dat we het meeste werk hebben overgelaten aan de z.g. “Groep van Twaalf”. Hij krijgt als antwoord dat het produceren van dubbele rapporten weinig of geen zin heeft. We hebben nu onderhouds- en renovatie werkzaamheden aan de Seinpaal gepland, waarbij misschien onverwachte kosten tevoorschijn kunnen komen. En de zomerhuisbezitters te Midsland aan Zee maken de gang naar de Raad van State i.v.m. de voorgenomen bouw van een Badhotel op de zeereep en hier dragen we geldelijk ook aan bij. Hierna worden geen vragen meer gesteld en wordt de begroting goedgekeurd.

6. Verslag Kascommissie

De kascommissie doet verslag bij monde van Dhr. C. Muijskens. De administratie zag er keurig netjes en verzorgd uit en alles klopte. Hierna wordt de penningmeester décharge verleend. Dhr. Muijskens is dit jaar aftredend. Als nieuw lid meldt Dhr. J. A. Smit zich aan, zodat de kascommissie thans bestaat uit Dhrn. G. Bos en J. Smit.

7. Bestuursverkiezing

Dit jaar zijn aftredend de dames G. de Grand en M. Wartena. Ook zijn aftredend Dhrn. G. Muiser; H. F. Schurink; H. J. Hees en :P. J. Zumkehr. Zij hebben zich allen herkiesbaar gesteld. Ze worden allemaal per acclamatie weer herkozen.

8. Miedbringer / website / donateurswerving

We zijn ten zeerste tevreden over de verschijningsvorm van de Miedbringer en willen de papieren versie dan ook voorlopig nog niet kwijt.

Betreffende de website wordt gevraagd of we ook weten hoe vaak de site door belangstellenden wordt aangeklikt. Dit weten we niet. Misschien kan de webbeheerder ons hierbij helpen.

We hebben op de “Beestemerik” te Midsland weer een kraam gehoord met als doel naamsbekendheid te vergroten en nieuwe donateurs bij te kunnen schrijven. Het was de gehele dag gezellig druk bij de kraam en vele bezoekers toonden hun belangstelling voor ons werk. We konden die dag drie nieuwe donateurs noteren.

Ons donateurs stand vergrijst en soms wordt het donateurschap ook opgezegd wegens vertrek van Terschelling.

9. Rondvraag

Dhr. F. Schot zegt dat SOS bij het grote publiek bekend staat als een “Oude Knakker Club” die standard overal op tegen is. Hij vraagt hoe het imago van SOS verbeterd zou kunnen worden. Vooral de jeugd heeft het idee dat SOS alles bij het oude wil laten en tegen iedere vooruitgang is. SOS heeft zich altijd stil gehouden jegens de meeste grote evenementen zoals b.v. de Berenloop of de Fjoertoer. Het grote publiek wil graag negatief nieuws horen en de rest is bijzaak. Dhr. Doeksen zegt dat SOS zich heeft ingespannen om de Griëdam aan te leggen. Als dit niet was gebeurd was er weinig tot niets meer van de Grië overgebleven. Mevr. De Haan merkt op dat SOS van alles en nog wat de schuld krijgt terwijl de verantwoording juist bij de Gemeente ligt.

SOS is tegen het organiseren van het Eilân Festival. Dhr. Schot zegt dat is gebleken dat de gemiddelde leeftijd van de festival gangers ca. 40 jaar is. En een toegangskaartje kost maar liefst 165,- ! Dan praten we toch echt niet over 'jeugd' ! Betreffende het Eilân Festival is de Gemeente er tot toe nog niet in geslaagd een evenementenbeleid op te stellen. Maar het heeft wel geleid tot een bestuurscrisis op het Gemeentehuis. Ons beleid is altijd al geweest om de politieke lijn te volgen. Indien nodig spreken we in en als we denken dat we in ons gelijk staan, stappen we naar de rechter. Dhr. van Tol heeft alle vertrouwen in SOS en denkt dat we minstens nog 50 jaar zullen blijven bestaan. Dhr. Bos zegt dat we ons eiland de nek omdraaien door nog meer toeristen toe te laten. Dhr. Gorter merkt op dat de regelgeving stringent moet worden toegepast. Er wordt veel door de vingers gezien, zowel bij de Gemeente als ook bij Staatsbosbeheer. We schatten in dat de gehele procedure rond het Eilân Festival onze gemeente tussen de twee á drie ton heeft gekost. De procedure duurt wel heel erg lang, want we wachten ondertussen al ca. vier maanden op een definitieve uitspraak.

Dhr. Gorter merkt op dat er vroeger nog wel eens spontane feestjes ontstonden, maar die tijd is voorbij. Als voorbeeld haalt hij de recentelijk aangevraagde vergunning aan voor het organiseren van een feest op het strand nabij Paal 7 gedurende een periode van vijf jaar. Een feest zou plaats vinden in de maand juli en de tweede in de maand augustus. Deze feesten gaan vergezeld van veel eten en drinken en uiteraard: veel lawaai. Wij hebben ons niet tegen de vergunningverlening van deze feesten verzet om de 'jeugd' niet dwars te zitten. Maar het is wel tweeslachtig beleid! Dhr. Schot merkt op dat het de ondernemers van ons eiland geld en inkomen kost. Dhr. Rijf stelt voor dat SOS dan maar een dergelijk feest voor de jeugd zou moeten organiseren!

Dhr. Visser vraagt wie de formele eigenaar is van het Strieper Kerkhof. SOS is wel mede-eigenaar. De Gemeente doet altijd het onderhoud, zoals gras maaien. En dan speelt de Ned. Hervormde Gemeente Oost ook nog een rol op de achtergrond. Onze voorzitter zal uitzoeken hoe dit precies zit.

De paar stenen die nog op het kerkhof staan zien er slecht uit. We weten dat in het lijkenhuisje zich meerdere stenen bevinden.

SOS is tegen de bouw van een strandpaviljoen boven op de zeereep te Midsland aan Zee. Tezamen met de zomerhuizenbezitters te Midsland aan Zee hebben we ons bezwaar ingediend bij de Raad van State. Dhr. Visser zegt dat hij geen bezwaar tegen de bouw heeft. De procedure zal volgend jaar bij de Raad van State van start gaan.

Betreffende de herbouw van het gesloopte gebouw "Punthoofd" te Formerrum a/zee ligt de zaak al enige tijd stil. Een berg stenen/puin ligt er en dat is alles. Het schijnt dat de eigenaar geen ondernemer kan vinden die wil bouwen. Dhr. Rijf zegt het wel een groot gebouw te vinden als het eenmaal gerealiseerd is.

Dhr. Muijskens vraagt naar recente ontwikkelingen rond de manege te Hoorn. Hier is ons niets over bekend; ook hier duurt de zaak wel erg lang.

Hierna is het 20.50 uur geworden en nemen we een kwartier pauze.

10. Actuele onderwerpen

Dit jaar maakte Oerol gebruik van het Parkeerterrein van Paal Acht om tezamen met een gedeelte van het strand, als festivalterrein te laten fungeren. Probleem is echter dat het een stiltegebied is, alsmede een N-2000 gebied. In de onmiddellijke nabijheid broeden diverse vogelsoorten. De provincie Friesland geeft geen informatie over geluidsnorm-overschrijdingen en ook niet over de aldaar aanwezige fauna. De Vogelwacht heeft wel bezwaar ingediend. Tevens hebben ze voor het begin een “o”-meting laten uitvoeren. Ditzelfde is nog eens gedaan tijdens en daarna ook nog eens na het festival.

Mevr. Pals merkt op dat b.v. de boerenstand volledig moet voldoen aan alle eisen van N-2000, terwijl dit bij Oerol een stuk gemakkelijker gaat. Zij vindt dat hier duidelijk met twee maten wordt gemeten. De vergunning is voor een periode van vijf jaar verleend. Als er significante ontwikkelingen plaatsvinden, die echt niet kunnen, kan de vergunning worden ingetrokken. Dhr. Van der Zee zegt dat de vergunning niet voor vijf jaar is verleend, maar voor één jaar. Mevr. de Haan zegt ook dat hier verwarring over is. We zullen de zaak nauwlettend volgen.

Het Filmfestival is deze zomer afgelast omdat er geen ontheffing tijdig was binnen gekomen op het stiltegebied. Het filmfestival is een kleinschalig gebeuren, waarbij toeschouwers op een stoel gaan zitten om een film te bekijken in de open natuur.

Het strandfeest nabij Paal 7 heeft wel plaats gevonden in de maand juli. Toen bleek dat er geen ontheffing was en ook niet was aangevraagd, werd het feest in augustus verdaagd. Het verstrekken van de ontheffingen is de verantwoording van de Provincie.

Het Eilân Festival komt nog even ter sprake. De benodigde elektriciteit zou aanvankelijk opgewekt worden door generatoren. Daar dit niet meer kan in een N-2000 gebied wilde de organisator door zonnecellen opgeladen batterijen gebruiken. De gemeente keurde dit niet goed i.v.m. mogelijk brandgevaar. We weten ondertussen dat batterijen spontaan in de brand kunnen vliegen – zie: brand aan boord van de auto boot “Fremantle Highway”.

Aanstaande week zal het “Springtij” festival weer gehouden worden op kampeerterreinen van Staatsbosbeheer te West-Terschelling. Alle onderkomens, materialen, voedsel voorziening, etc. moet allemaal aangevoerd worden per auto. Het filmfestival kon niet doorgaan, maar dit wel. Is dit niet een beetje krom?

Achter de Dwarsdijk ligt het gebied de Grië. Er wordt opgemerkt dat het hier steeds drukker wordt. Ook vinden steeds meer activiteiten plaats op het wereldfergoedgebied Waddenzee. De belangrijkste zijn natuurlijk: gas- en zoutwinning. Maar recreatie is ook een belangrijk punt. Een bedrijf te Oosterend had plannen om met een soort speedboot tijdens vloed te gaan varen met passagiers vanaf de dijk naar de vaargeul. De boot was voorzien van buiten boordmotoren die, zoals bekend, nogal wat lawaai kunnen produceren, zowel op als onder water. In een stiltegebied kan dit natuurlijk niet.

Op de natuur van ons eiland wordt steeds meer een aanslag gepleegd door met name mountainbikers en crossfietzers. We hebben hierover al eens overleg met Staatsbosbeheer gehad, maar het probleem is nog steeds niet afdoende opgelost.

Het is nu 21.35 uur geworden en we nemen 10 minuten pauze.

Hierna is het de beurt aan Dhr. G. J. Smit om over visserij te vertellen. Hij vertelt over de Waddenzee die voor de 2e wereldoorlog nog vol zat met vis.

Die vis is heden ten dage bijna allemaal verdwenen. Omdat Nederland gas- en zoutwinning in de Waddenzee toestaat, overweegt de Unesco de Wereld Erfgoed Status zelfs op te heffen. Vanuit de Noordzee komt schoon en helder zeezand de Waddenzee binnen, maar veel voedingswaarde zit er niet in. Een roofvis zoals de makreel is er niet meer. En op de eilanden is het duinkonijn door myxomatose bijna uitgestorven. Ook neemt het aantal wilde eenden steeds meer af.

Een positief punt is wel dat in de nabijheid van het eiland Griend het oppervlak aan zeegras steeds meer toeneemt. En zeegras vormt vaak de bron van leven voor heel veel dieren in de Waddenzee.

Visserij zoals die vroeger werd bedreven, zoals met een fuik of botwant, heeft vandaag de dag geen zin meer. En met deze constatering besluit Dhr. Smit zijn betoog. Een applaus is zijn deel en hij ontvangt van de voorzitter een kleine attentie.

We komen tot het besluit van de vergadering. Tot slot zingen we gezamenlijk het eerste en laatste couplet van het Terschellinger Volkslied onder begeleiding van accordeonklanken, gespeeld door de secretaris.

De voorzitter bedankt een ieder voor de opkomst en inbreng en sluit te 22.15 uur de vergadering door iedereen een wel thuis toe te wensen.

Jaap Smit, secretaris

Bespiegeling over het veranderende toerisme

Mariska Woertman bezocht met haar gezin op hun boot Zouterik Terschelling deze zomer. Ze beschreef haar verwondering naar aanleiding van haar terugkeer op Terschelling. “Ik schreef het alweer een half jaar geleden. Ik vind het leuk als mensen iets herkennen in wat ik schrijf. Daarom heb ik ook een boek geschreven over onze recente wereldreis op onze zeilboot Zoutrik van ruim vier jaar, ‘Los van alles’. Daarin nog veel meer verwondering over de wereld en alles wat verandert en wat we daarvan kunnen leren.”

Mariska Woertman vervolgt: “Als Waddeneilandbewoners zullen we een balans moeten vinden tussen constante verandering en het unieke fundament, dat eilandleven onder ons dagelijks bestaan legt. Ik zou mensen dan ook willen uitdagen om mijn boek te lezen, waarin ik meer bespiegelingen deel over alle afgelegen eilanden op aarde, waar we in onze boot even onderdeel zijn geweest van het lokale leven. We kunnen daarvan veel leren! Hartelijke groet vanaf Texel.”

Hieronder de beschouwing van Mariska Woertman:

Waddenverwondering

Rugzakken hebben plaatsgemaakt voor rolkoffers. Wandelschoenen zijn vervuild voor modieuze gympen. Weekendtoeristen in witte broeken flaneren over het Groene Strand. Angstvallig en uiterst behoedzaam om de even smetteloos witte sneakers niet te bevuilden, trekken ze hun kinderen die met flonkerende ogen naar het water verlangen weg bij het zilte, zwarte Waddenslik.

Gezinnen dragen hoodies met de teksten Wadd’nman, Eilandmeisje en Waddn’vrouw. Kinderen zonder oog voor de schoonheid van het Wad dansen op het terras van de Walvis de wolken van de hemel voor de ogen van de mobiele Tik Tok wereld. Zelfbevestiging in tekst en beeld op Werelderfgoedterrein.

Alle strandtenten zijn verbouwd tot überhippe hang-outs waar de wittebroekenbrigade zich in de zon achter een grote zonnebril laaft aan lattes die vijf euro kosten. Onze huurfietsen zonder elektromotor zijn in het straatbeeld even zeldzaam als ons stoere aluminium schip in een haven vol chique blinkend wit.

We zijn een weekend op ons favoriete buureiland Terschelling en worden er stil van. Zijn wij nou zo veranderd of is het de wereld die veranderd is? Ik snap natuurlijk dat de eilanden mee moeten in de concurrerende vaart van de toeristische snelrein. Maar horen de bezoekers van dit unieke deel van de wereld het kloppend hart van de natuur nog wel tussen het oorverdovende geluid van alle afleidingen? Durven ze hun tenen nog wel in de Waddenklei te graven om te voelen dat ze onderdeel zijn van de kracht van de natuur?

Gelukkig schijnt de Brandaris nog altijd haar geruststellende nachtelijke

licht over ons. Na zes jaar niet op het eiland te zijn geweest, verwelkomt het vertrouwde gezicht van de havenmeester ons met een glimlachend ‘welkom terug Zouterik!’ En gelukkig is het Wad nog altijd het Wad. Geen minuut hetzelfde. Altijd borrelt het, slurpt het, sijpelt het, klotst en stroomt het. Altijd is er ergens geluid of beweging. Nooit is het stil, altijd klopt ergens een hart. Met de wind in onze rug en de stroming op Zouteriks kont blazen we terug naar Texel.

Seinpaal op het Seinpaalduin

Zoals gemeld heeft SOS het voor elkaar gekregen voldoende geld bij elkaar te sprokkelen om de seinpaal op het Seinpaalduin op West grondig te renoveren. Het is de bedoeling in het voorjaar van 2024 het project af te ronden. Onze secretaris schreef het volgende artikel, waarvan een deel op het informatiebord bij de paal te lezen zal zijn ter informatie aan de talrijke passanten, die daar een kijkje nemen.

20

Voor en na afloop van de eerste wereldoorlog werd overal langs de Nederlandse kust de visserij beoefend met merendeels zeilschepen of scheepjes met heel weinig motorvermogen. Maar ook koopvaardijsschepen waren nog niet van het huidige formaat en niet uitgerust met het motorvermogen dat ze tegenwoordig wel hebben. Ze waren allemaal erg afhankelijk van het weer. Het KNMI te De Bildt gaf wel dagelijkse weersverwachtingen uit, maar die konden de scheepvaart niet bereiken, omdat bijna geen enkel schip over een adequate radioverbinding beschikte.

Rijkswaterstaat richtte daarom langs de gehele Nederlandse kust, inclusief het toenmalige IJsselmeer, seinpalen op, waarmee door middel van dag- en nachtseinen harde wind of stormweer kon worden aangekondigd. De dagseinen bestonden uit ballen en kegels. De nachtseinen werden door middel van lantaarns getoond. Uit de getoonde seinen konden de zeelieden, die buitengaats waren, opmaken uit welk kwadrant de stormwind werd verwacht, zoals noord-oost, noord-Wwest, zuid-west en zuid-oost.

Twee seinpalen op Terschelling

Op Terschelling bevonden zich twee seinpalen. De eerste stond op een hoog duin (Bietwortelduin) nabij de zeereep te Oosterend. Een inwoner uit dit dorp werd aangewezen om de seinen te hijsen en de paal te onderhouden. Deze seinen waren langs de gehele Terschellinger Noordzeekust zichtbaar tot Ameland aan toe. Te West-Terschelling werd op een hoog duin een tweede paal opgericht. Door de aanwezigheid van de seinpaal kreeg het duin in de volksmond de naam: Seinpaalduin. Noordelijk van dit duin was nog een hoog duin, waarop een kaap was opgericht. Logisch dat dit het Kaapsduin werd genoemd.

Na de tweede wereldoorlog werden de communicatiemiddelen steeds beter. Schepen werden steeds meer van een radio voorzien en de vissers luisterden uit op de visserijband. Scheveningen Radio verzorgde de informatie omtrent het te verwachten weer.

Ongeveer rond de zeventiger jaren van de vorige eeuw vond Rijkswaterstaat het tonen van dag- en nachtseinen niet meer nodig. In die tijd werden de seinpalen langs de gehele Nederlandse kust opgeheven en verdween ook de seinpaal nabij het dorp Oosterend.

De seinpaal op het seinpaalduin te West-Terschelling ontliet echter de slopershamer. Het tonen van dagseinen werd overbodig geacht, zodat niemand meer in weer en wind het duin op hoefde. Lantaarns werden permanent aangebracht en konden handmatig bediend worden vanaf de vuurtoren Brandaris. Deze situatie is tot op de dag van vandaag onveranderd. De Brandaris is 24 uur van de dag bemand en de vuurtorenwachters beschikken over iedere actuele situatie betreffende het weer en bedienen de lichtseinen dienovereenkomstig.

Seinpaal gered door S.O.S.

In het jaar 2011 vernam de Stichting Ons Schellingerland (S.O.S.) dat Rijkswaterstaat van de seinpaal af wilde en hem wilde verwijderen. Daar de seinpaal onlosmakelijk verbonden is met het dorpsbeeld van West-Terschelling, heeft S.O.S. de sloop weten te voorkomen door de seinpaal van Rijkswaterstaat in bruikleen over te nemen. S.O.S. is sindsdien verantwoordelijk geworden voor het onderhoud van de paal. De seinpaal wordt tot aan de dag van vandaag de dag scherp in de gaten gehouden door schippers van de recreatievaart en zeilschepen van de Bruine Vloot. Maar ook kijkt de commerciële scheepvaart ernaar, dus als er één of meerdere lampen branden, zijn ze gewaarschuwd. Zelfs vanuit de haven van ons buureiland Vlieland is de seinpaal goed zichtbaar en wordt ernaar gekeken.

In de herfst van het jaar 2023 bleek dat de seinpaal nodig aan een grote onderhoudsbeurt toe was. De paal is het gehele jaar door blootgesteld aan alle wisselende weersomstandigheden. De lampen werden voorheen vastgezet in een bajonetfitting. De fittingen vertoonden roestvorming en de reservelampen waren verbruikt. De lampen worden vervangen door energiezuinige LED-lampen. Voor het verwisselen van een kapotte lamp is een ladder aan de buitenkant van de paal aangebracht. Deze ladder is eveneens vervangen en voorzien van een veiligheidskooi in overeenstemming met de eisen van de ARBO-wet. En ook wordt de bedrading aan de buitenkant van de paal met loodkabel geheel vernieuwd.

De werkzaamheden worden uitgevoerd door Installatiebedrijf Bakker te West-Terschelling.

Daar het Seinpaalduin een schitterend uitzicht biedt tot in de verre omtrek over de Waddenzee en vele toeristen het duin beklimmen, is door Studio Eke van Mansvelt een verklarend informatiepaneel ontwikkeld, waarop de functie en de geschiedenis van de seinpaal staan vermeld.

Oproep vrijwilligerswerk Strieper kerkhof

Het SOS-bestuur wil graag gevolg geven aan een oproep van een donateur, namelijk een opknopbeurt van het Strieper kerkhof. Het historische kerkhof dreigt onzichtbaar te worden door de hoge struiken.

De werkzaamheden zullen voornamelijk bestaan uit bomen en rozebottelstruiken zagen, snoeien, te kortwieken. Dit moet gebeuren op een nader te bepalen dag in het voorjaar. Aanmelden kan bij onze secretaris, zie colofon voor de gegevens.

*op de bres
voor een
bijzonder eiland!*

*U kunt ons helpen door
donateur te worden
voor minimaal € 17,50 per jaar*

